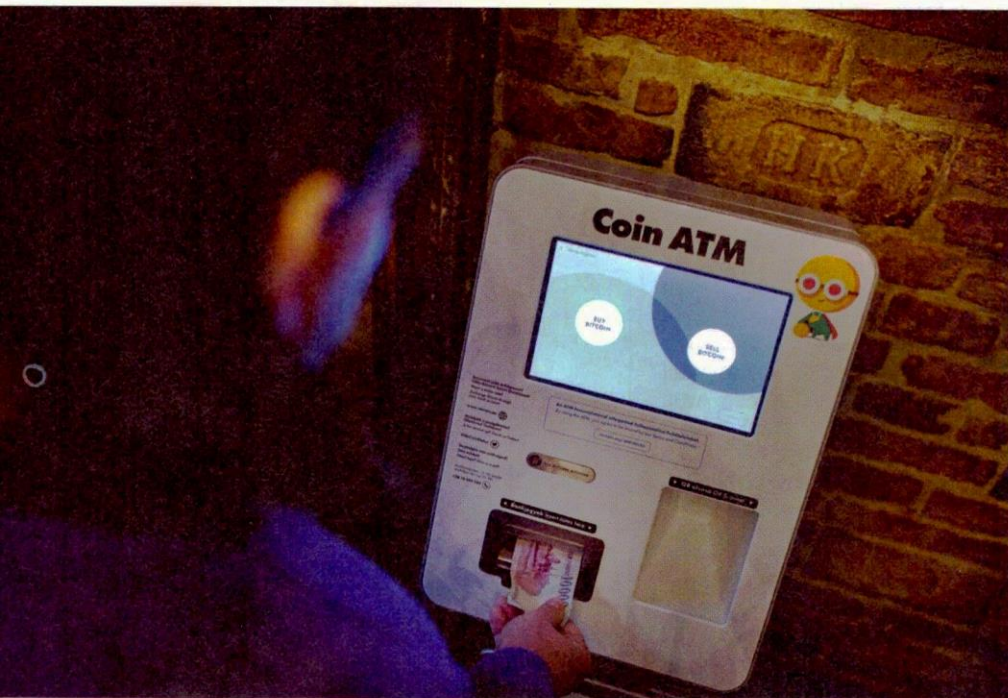

| BITCOIN | BANKOK | PÉNZMOSÁS |

Vadnyugati valuta

Káoszra számíthat az, aki bitcoint akar adni, venni: egyre gyakrabban fordul elő, hogy a bankok nem hajtják végre a szükséges tranzakciókat.

A bitcoin a spekuláció, az emberi kapzsiság és a rosszindulat áldozata lett, tíz év után sem vált sem fizetőszközzé, sem menedékvalutává. Pedig ez a jövő útja: ha nem a bitcoin, akkor majd egy másik, az egyes államok gazdaságpolitikájától független kriptovaluta be fogja tölteni e funkciókat – foglalja össze a HVG-nek a legnépszerűbb virtuális pénz, a bitcoin helyzetét egy kereskedő, aki nemcsak adja-veszi, hanem saját, budapesti boltjában el is fogadja azt. Igaz, az árfolyamkockázatot egyelőre nem az üzlet, hanem ő maga viseli.

Márpedig a bitcoin árfolyama szélsőségesen, kiszámíthatatlanul ingadozik, hiába lehet pontosan előre tudni, hogy mikor és meny-

nyit lehet kibocsátani, pontosabban (egy számítógépes algoritmus révén) kibányászni belőle. A valódi fundamentumok és a szabályozás hiánya miatt a kereskedés szinte szintiszta pszichológia, így gyakorlatilag bármilyen magas vagy alacsony ár elképzelhető, és pillanatok alatt ki is alakulhat. A jegyzés nemrég esett át egy példátlan összeomlásra. Az egykor 100 dollárnál is olcsóbban megvehető bitcoin árfolyama 2017-ben majdnem 19 ezer dollárig emelkedett – majd egy-két hónap alatt a kétötödére esett, az azóta eltelt egy évben pedig tovább feleződött. Most 3600 dollárt sem adnak érte. Ezért aztán a HVG által megkérdezett szakértők senkinek sem ajánlják ezt a fajta befektetést; aki ki akarja

**Bitcoin-automata
Budapesten.
Sötét ügyek**

„Mi vagyok én? Pénzmosó, vagy terrorista?”

próbálni, csak annyi pénzt áldozzon rá, amennyiről le is tud mondani. Ám nem lesz könnyű dolguk a kíváncsi spekulánsjelölteknek. „Izgatott a lehetőség. Megbízást adtam az engem jól ismerő bankomnak, hogy utaljon át pénzt a legálisan működő Bitstamp tőzsdére. Hete-kig húzták a dolgot, és végül visszadobták a tranzakciót. Egy közvetítő segítségével mégiscsak elutaltam a pénzt, és megvettem a bitcoint. Csakhogy vesztettem rajta, ezért eladtam. Vissza akartam tenni a pénzt a számlámra, de a bank nem fogadja ezeket az átutalásokat, így hónapok óta nem érek hozzá a saját pénzemhez. Mi vagyok én? Pénzmosó, vagy terrorista?” – fakadt ki a HVG-nek egy ügyfél. A bank először az ügylet magas kockázataira, majd az átutalásokhoz szükséges közvetítők, az úgynevezett levelezőbankok elutasítására hivatkozott.

Hasonló malőrökkel a profi bitcoinbrókereknek is számolniuk kell. „Előfordult, hogy magyarországi számlavezető bankunk váratlanul megszüntette az addig kiválóan működő számlaszerződésünket, és erről még csak nem is értesített” – mondják a londoni székhelyű, magyarok által alapított MrCoinnál. Kínos helyzetbe kerültek, mert nem érkeztek meg az átutalások, és az ügyfelek azt hitték, meglópták őket. Szerencsére egy másik bank pozitívan állt hozzá az ügyükhöz. A szintén magyarok által létrehozott CoinCash brókercég pedig alig talált olyan bankot, amelyik hajlandó volt folyószámlát nyitni neki. Pedig a két cég – szabályozás híján is – úgy viselkedik, mint az MNB által felügyelt pénzváltók: részletes, pénzmosás elleni szabályzatuk van, és 300 ezer forint feletti váltásoknál azonosítják az ügyfeleiket.

A magyarországi bankok semmilyen, bitcoinnal vagy más kriptovalutával kapcsolatos megbízást nem vesznek fel – jelezték a pénzügyesek egységesen a HVG körkérésére. Vagy a külföldi anyabankjuk által felállított csoportszintű szabályozásra, vagy a Magyar Nemzeti Bank sorozatos figyelmeztetéseire mutogatnak. Ez utóbbiak alapján a virtuális pénz még a szerencsejátékoknál is veszélyesebb, mivel esetében egyelőre se szabályozás,

se felügyelet, se intézményes ügyfélvédelem nincs. De, ahogy a szerencsejáték, úgy a bitcoin-kereskedelem sem tilos. Csak éppen nem ajánlott, s a bankok hivatalosan nem is hajtják végre az ehhez kapcsolódó tranzakciókat – legalábbis akkor, ha tudják, hogy az ügyfél kriptovalutát készül venni vagy eladni. Előfordulnak azonban olyan esetek, amelyeket nehéz nem szándékos félrenézésként értelmezni. „Minden ügyfelemnek elmondom, hogy nem javaslom az efféle átutalást, mert túl kockázatos, de a megbízást felveszem, aztán nem én döntök róla” – magyarázza a HVG-nek egy, ügyfeleit jól ismerő privátbankár. Ezek után teljes a bizonytalanság, hogy a háttérben zajló kockázatelemzés végén a bank végrehajtja-e a megbízást, vagy sem, s hogy az esetleges elutasítást napok vagy hetek múlva közli az ügyféllel. A HVG informátorainak tapasztalatai szerint annak ellenére, hogy az elmúlt egy-két évben (az árfolyam összeomlása óta) a bankok szinte boszorkányüldözésbe fogtak ellenük, esetenként például az OTP, az Erste vagy a Raiffeisen is végrehajt ilyen megbízásokat.

Azon is múlik a siker, hogy a kliens euróban vagy dollárban fizet. Míg ugyanis az Európai Unióban a bankok minden további nélkül utalnak egymásnak euróban, a dollár célba juttatásához amerikai levelezőbankokat kell a folyamatba

bekecsolni, amelyek azonnal visszautasítják az efféle műveleteket. Szigorra azonban bárhol lehet számítani, még az adóparadicsomként működő Dubaiban is, amelynek bankjai szintén megállítják a bitcoinnal összefüggésbe hozható műveleteket – tájékoztat egy ott élő üzletember.

egyes eseteket nehéz nem szándékos félrenézésként értelmezni

„Ez egy kiforratlan piac, a bankoknak szívük joga megválogatni, mikor, milyen szolgáltatásokat nyújtanak vagy tagadnak meg” – vélekedik Pataki Gábor, a CoinBroker.hu alapítója. A HVG-nek nyilatkozó boltos viszont nem érti, milyen alapon ítéli kockázatosabbnak a bank, ha ügyfele bitcoinnal üzletel, mint ha például részvényt venne. Nem kell a Budapesti Értéktőzsdénél messzebb menni ahhoz, hogy lássuk, mekkorát lehet bukni ezeken az értékpapírokon, hiába felügyeli az MNB a kibocsátásukat. „A bankok valószínűleg azért is teszik feketelistára a bitcoinnal foglalkozó ügyfeleket, mert az ő pénzforgalomban betöltött szerepüket gyengítik” – mondják a MrCoinnál. Míg a bankoknál 4-5 napig is eltarthat egy külföldi átutalás, a bitcoint pár másodperc alatt a Föld bármely pontjára el lehet juttatni.

„Pénzmosás szempontjából viszont a kriptovaluta-rendszerek tényleg nem állnak a helyzet magaslatán” – szögezi le Pataki. A bitcoinnal próbálkoztak különféle nemzetközi bűnözői csoportok, fegyver-, drog-, ember- vagy szerverkereskedők, kihasználva a szabályozatlanságot és az anonimitást. Szakértői becslések szerint a bitcoinban végrehajtott műveletek közel tizede pénzmosással függ össze, és sokatmondó adat az is, hogy abból a 140 millió felhasználóból, aki az elmúlt tíz évben a világon valamilyen bitcoin-tranzakciót hajtott végre, mindössze 35 milliót azonosítottak. Magyarországon néhány tízezer bitcoinnal üzleltelő lehet.

„A bitcoin egyre kevésbé alkalmas a pénzmosásra. Az amerikai drogellenes hatóságnál örülnek, ha a bűnözők bitcoinban dolgoznak, mert annak mozgása lépésről lépésre követhető” – hangsúlyozzák ezzel szemben a MrCoinnál. A bitcoin mögött álló technológia, az úgynevezett blockchain annyiban valóban csalihatatlan, hogy az összes adásvételt megmásíthatatlanul rögzíti, s ez a világ valamennyi érintett számítógépén ugyanúgy látszik. Abban az értelemben csakugyan anonim a rendszer, hogy kis hozzáértéssel elkendőzhető, honnan indulnak a tranzakciók. De nem a kiberbiztonsági szakemberek elől. ■ GYENIS ÁGNES

„AZ ÉLETBEN NINCS
MITŐL FÉLNI,
CSAK MINDENT MEG KELL
ÉRTENI.”

Jelenkori történelemkönyv az *És mégis lapos a Föld* bestseller szerzőjétől.

hvg könyvek
Az vagy, amit olvasol.

webshop: hvgkonyvek.hu
teljes választék – folyamatos kedvezmények
@hvgkonyvek

